

پیامدهای نوگرایی آمرانه در ایران

۲۲ خرداد ۱۴۰۳ ساعت ۱۲:۲۰

در ایران پیامد گریز ناپذیر نوگرایی سریع، تغییر برخی ساختارهای سنتی و شکل‌گیری ساختارهای نوین اجتماعی بود.

بسیاری از تحلیلگران معتقدند که نوگرایی به معنای واقعی آن در حکومت پهلوی رخ داد. اما بخش پنهان این موضوع آن است که نوگرایی با اشتباهاتی همراه بود. اشتباهاتی که عواقب متعددی را در زمینه سیاسی، اقتصادی و حتی نظامی متوجه کشور کرد:

«در ایران پی‌آمد گریز ناپذیر نوگرایی سریع، تغییر برخی ساختارهای سنتی و شکل‌گیری ساختارهای نوین اجتماعی بود. این پیامدها پنهان بود. بدون در نظر آوردن پیامدهای نامتعادل‌کننده این پدیده بر روی نظام سیاسی، درک تحولات سیاسی ایران بسیار مشکل است. فرایند توسعه اقتصادی - نظامی ایران، هرگز همراه افزایش توسعه سیاسی نبود و به طور کلی توسعه سیاسی در رژیم پهلوی قربانی توسعه اقتصادی نظامی می‌گردد. به باور «هانتیگتون»، در این شرایط نوگرایی از فقر نهادهای اجتماع و انحطاط سیاسی گذر می‌کند و در بازیافت خشونت و تقویت منافع عمومی آشکار می‌شود. از این رو در سال‌های ۱۳۳۰ (۱۹۵۰) و ۱۳۴۰ (۱۹۶۰)، سیاست‌شناسان آمریکایی از این باور دفاع می‌کردند که نابرابری اجتماعی - اقتصادی و در کنار آن خشونت سیاسی و نبود مشارکت سیاسی در جوامع به عقب ماندگی اجتماعی - اقتصادی این جوامع باز می‌گردد. بدین ترتیب است که مدل لیبرال توسعه و نوگرایی اقتصادی مطرح می‌گردد. بر اساس این مدل توسعه اقتصادی می‌تواند به بهزیستی اقتصادی تمام جامعه انجامد. توزیع ثروت به شکلی برابر خواهد بود و دولت دمکراتیک با گسترش مشارکت سیاسی و نظامی برابری توزیع ثروت را دنبال خواهد کرد.»

منبع: حمیدرضا ملک‌محمدی، از توسعه لرزان تا سقوط شتابان: توسعه اقتصادی، نظامی و بی‌ثباتی سیاسی رژیم پهلوی دوم

(۱۳۵۷-۱۳۴۷) تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱، صص ۲۳۳-۲۳۴

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۶۷۳/پیامدهای-نوگرایی-آمرانه-در-ایران>